

KRIZA NE POSUSTAJE HRVATSKA LOKALNA SA

Gradovi pred

Damir CUPAĆ

Prihodi od poreza na dohodak hrvatskih gradova, općina i županija gotovo za 10 posto su manji u 2010. godinu u odnosu na 2009. godinu. Predsjednik udruge gradova, riječki gradonačelnik Vojko Obersnel, kaže da je riječ o podatku za prvih deset mjeseci prošle godine, a da će za svih 12 mjeseci biti još puno gori.

- Do kraja prošle godine prihodi po toj osnovi bit će 1,2 milijarda kuna manji u odnosu na 2009. godinu. Kada se tome doda da gospodarska kriza ne jenjava, da se povećava broj nezaposlenih i onih koji rade, a ne primaju plaću, da su smanjeni prihodi

Država je prerestriktivna

Anto Bajo iz Instituta za javne financije u povremenom glasilu te institucije iznio je niz zanimljivih podataka iz kojih se dade iščitati da su optužbe Vlade na račun lokalne samouprave, kada je riječ o zaduženju, u potpunosti deplasirane.

- Republika Hrvatska je fiskalno centralizirana zemlja s najnižim dugom lokalnih jedinica u Europi i s prilično restriktivnim kriterijima zaduživanja... Ukupan dug lokalnih jedinica u 2009. godini iznosio je šest milijarda kuna, naveo je Bajo. Dug lokalnih jedinica, kako je on izračunao, u 2009. godini iznosi ukupno 3,77 posto ukupnog javnog duga, odnosno 1,8 posto BDP-a

- Izravan dug lokalnih jedinica u 26 europskih zemalja u prosjeku čini 5,6 posto BDP-a, a u Hrvatskoj 1,8 posto. Postojeća razina duga ukazuje da su proračunska ograničenja njihova zaduživanja prerestriktivna, zaključio je Bajo.

U Zlataru su kasnile plaće, a u Zadru su tražili zajam kako bi uredno izvršavali obveze plaćanja glavnice za municipalne obveznice. Sve jedinice lokalne samouprave imaju problema s izvršavanjem obveza

od prodaje zemljišta i komunalnog doprinosa, nismo daleko od istine ako konstatiramo da je u Hrvatskoj lokalna samouprava na koljenima, postavio je nimalo optimističnu dijagnozu Obersnel.

Posljedice osjećaju građani

Nekoliko gradova postalo je sinonim prebankrotnog stanja, prije svega riječ je o Zlataru u kojemu su kasnile

plaće, a Obersnel upozorava da su sve jedinice lokalne samouprave u financijski teškom stanju i da imaju problema s izvršavanjem obveza. Valja podsjetiti da su u Zadru morali tražiti zajam kako bi uredno izvršavali obveze plaćanja glavnice za izdane municipalne obveznice kojima se gradio sportski centar Višnjik. I u Rijeci se bazenski kompleks gradio izdajanjem municipalnih obveznica, ali Obersnel tvrdi da unatoč svim

Lokalna samouprava se financijski zanemaruje - tvrdi gradonačelnik Rijeke Vojko Obersnel

MOUPRAVA OSTALA BEZ 1,2 MILIJARDA KUNA

d bankrotom

Grad Zadar sve se teže nosi s računima

problemima grad uredno izvršava kreditne obveze.

- Naglasio bih da problem nije od jučer i da se lokalna samouprava financijski zanemaruje zadnjih šest-sedam godina. Umjesto da dođemo na europsku razinu kada je riječ o financijskoj decentralizaciji, nama se neprestano daju nove obveze, a u isto vrijeme se smanjuju prihodi. Na taj način se lokalna samouprava dovodi u nemoguću situaciju, a sve kako bi središnja država mogla komotno trošiti proračunski novac i zaduživati se. Posljedice će osjetiti građani jer ne postoji lokalna samouprava samo radi sebe, tvrdi Obersnel. Kao primjer navodi prihode od komunalne naknade i komunalnog doprinosa.

- Zakon nas obvezuje da se iz sredstava komunalnog doprinosa investitorima izgradi pristupna cesta i omogućiti priključak na komunalnu infrastrukturu. No, dovoljno novca za izvršavanje obveza nema. Isto tako, lokalna samoupra-

va nadležna je za održavanje nerazvrstanih cesta, a prihodi od komunalne naknade više nisu dostatni za normalno održavanje. U vremenu koje je pred nama morat će se napraviti ozbiljna analiza i krenuti u reformu jer su proračuni sve manji, a lokalna samouprava sve siromašnija, upozorava Obersnel.

Dugovi prioritet

Što se tiče situacije u proračunu Grada Rijeke koji je iz godine u godinu sve manji i s nostalgijom se građani mogu sjećati da je prije nekoliko

godina budžet probio milijardu kuna, stanje nije lako, ali nije ni dramatično. Barem tako tvrdi riječki gradonačelnik.

- U Rijeci nikada nije došlo u pitanje ispunjenje svih obveza zacrtanih proračunom, a pogotovo obveza prema investitorima, individualnim i institucionalnim, po pitanju isplata temeljem izdanja municipalnih obveznica. Mi smo definirali da otplata dugova - kredita i obveznica - ima prioritet u isplati u izvršenju proračuna. Od siječnja 2007. godine

uredno isplaćujemo kamatu dva puta godišnje i do sada je već isplaćeno devet rata ili ukupno 26,5 milijuna kuna kamate po izdanim obveznicama. Od siječnja 2010. godine počeli smo otplatu glavnice po obveznicama i do sada su isplaćene tri rate, odnosno ukupno 26,9 milijuna kuna glavnice obveznica. Zadnja do sada izvršena isplata kamate i glavnice po obveznicama bila je u siječnju ove godine, a sljedeća nas očekuje u srpnju u iznosu od oko 12 milijuna kuna, izjavio je Obersnel.

Bez novih nameta

Grad Rijeka od 1. veljače 2011. godine zbog smanjenih prihoda naplaćuje prirez koji je povećan za nevjerojatnih 100 posto, a očekuje se da će se tim haračem prikupiti nešto više od 20 milijuna kuna. Prije toga smanjene su plaće u gradskoj upravi, te su srezana sredstva za javne potrebe u kulturi i sportu. Gradska vlast ističe da se u sve može dirati, ali da socijalni program mora još i pojačati budući da je građanima sve teže spojiti kraj s krajem, a Rijeku preplavljaju novi stečajevi tvrtki koje su nekada bile gospodarski ponos. Obersnel obećava da novih nameta neće biti, te da bi cijena komunalnih usluga trebala ostati na dosadašnjoj razini.

- Teško je dugoročno predviđati, ali mi ćemo napraviti sve kako ne bismo dodatno pogoršali ionako tešku financijsku situaciju, obećava Obersnel.